

Vermijden van grensoverschrijdend gedrag

Welkom in Utrecht hecht veel belang aan het vermijden van grensoverschrijdend gedrag, zowel van de medewerkers en het bestuur van Welkom in Utrecht (WiU) als van mensen die deelnemen aan activiteiten. Hier valt te lezen wat we doen om interpersoonlijke schendingen tegen te gaan en wat iemand kan doen als hier toch sprake van is of lijkt te zijn.

Wat is grensoverschrijdend gedrag?

Onder grensoverschrijdend gedrag verstaan we:

1. *Machtsmisbruik (denk aan corruptie; belangenverstrengeling; manipulatie van of misbruik/leken van informatie;*
2. *Financiële schendingen (denk aan fraude; oneigenlijk gebruik/misbruik van middelen; diefstal; belastingontwijking en vermogensbeheer in strijd met de doelstelling van de organisatie)*
3. *Interpersoonlijke schendingen (denk aan ongewenste intimiteit, seksuele intimidatie en seksueel geweld; agressie, discriminatie en pestgedrag) seksueel overschrijdend gedrag, agressie, manipulatie, iemand afhankelijk maken, iemand kwetsen op basis van iemands geaardheid, geloof, et cetera.*

Vermijden van grensoverschrijdend gedrag

Belangrijk is om grensoverschrijdend gedrag te *vermijden*, zowel van de medewerkers en het bestuur van Welkom in Utrecht (WiU) als van mensen die deelnemen aan activiteiten. Wat doen wij daaraan?

1. Vermijden grensoverschrijdend gedrag van medewerkers en bestuur

In onze statuten en reglementen hebben we vastgelegd hoe we grensoverschrijdend gedrag van bestuur en medewerkers van WiU voorkomen waar het gaat om machtsmisbruik en financiële schendingen. Van (vrijwillige) medewerkers en bestuursleden van Welkom in Utrecht wordt bovendien verwacht dat ze discriminatie, intimidatie, uitbuiting, manipulatie, misbruik, pesten, vernedering, verbale of fysieke agressie en het buitensluiten van anderen tegengaan. Ook wordt van ze verwacht dat ze discreet en zorgvuldig omgaan met gevoelige of vertrouwelijke informatie. Er is een open cultuur waarin we elkaar kunnen aanspreken als we ervaren dat bepaald gedrag onprettig of onacceptabel is, of als we er vraagtekens bij hebben.

2. Vermijden grensoverschrijdend gedrag van deelnemers

Doel van Welkom in Utrecht is dat er informele contacten ontstaan tussen vluchtelingen en Utrechters. Dat komt tot stand bij zeer uiteenlopende activiteiten. Deze activiteiten zijn nadrukkelijk op vrijwillige basis en mensen kunnen op elk moment stoppen. Er is dus nooit sprake van een 'verplichte' omgang met elkaar. Bijna altijd gaat het hier om meerderjarigen.

Medewerkers van WiU kunnen ook te maken krijgen met grensoverschrijdend gedrag van deelnemers. Om hiermee om te kunnen gaan, is er de training Omgaan met dwingend en agressief gedrag en geven de stappen die beschreven staan in het protocol Omgaan met dwingend en agressief gedrag handvatten.

Omdat we met veel verschillende en wisselende situaties te maken hebben, is het praktisch onhaalbaar én zinloos om een strak protocol te maken dat zou kunnen helpen grensoverschrijdend gedrag te voorkomen. Ter preventie hebben we wel een aantal regels en afspraken.

Veel belangrijker is dat we continu alert zijn. We bespreken voorafgaand aan activiteiten de risico's, kijken wat mogelijk kwetsbare mensen nodig hebben en houden, als we inschatten dat dit nodig is, bepaalde situaties extra in de gaten. Ook bespreken we met deelnemers wat er van ze wordt verwacht, aan welke normen men zich moet houden als we bepaalde risico's zien of onwetendheid vermoeden op dit vlak.

Vaak gaat het bij Welkom in Utrecht om groepsactiviteiten voor volwassenen waarbij er (sociale) groepscontrole is. Als daar, op eigen initiatief, individuele contacten uit voortvloeien, geldt uiteraard de eigen verantwoordelijkheid. Met WiU kan dan nog wel contact worden opgenomen bij vragen, misverstanden en situaties die lastig of ongewenst zijn zoals grensoverschrijdend gedrag. WiU kan dan helpen, adviseren of meedenken om te kijken welke stappen er genomen kunnen of moeten worden.

Als we actief (meerderjarige) personen aan elkaar koppelen zoals bij een buddyproject, hebben we altijd eerst een kennismakingsgesprek met de potentiële deelnemers. We bespreken wat er van iemand wordt verwacht, aan welke normen mensen zich moeten houden en gaan in op welke waarden men heeft die relevant kunnen zijn voor de koppeling. Ook luisteren we naar wat mensen willen en bespreken we wat mensen nodig hebben qua eventuele begeleiding. Er kunnen redenen zijn dat we daarna afzien van een matching. We vinden een koppeling dan niet verantwoord.

Gekoppelde mensen hebben op eigen voorwaarden contact met elkaar. WiU houdt gedurende een periode een vinger aan de pols om te weten hoe het contact verloopt. Ook hierbij geldt dat met WiU contact kan worden opgenomen bij vragen, misverstanden en situaties die lastig of ongewenst zijn zoals grensoverschrijdend gedrag. WiU kan dan helpen, adviseren of meedenken om te kijken welke stappen er genomen kunnen of moeten worden.

Welkom in Utrecht werkt ook veel samen met andere organisaties en initiatieven die met dezelfde doelgroep werken. Als we denken dat er een duidelijk risico is op grensoverschrijdend gedrag van een 'gezamenlijke' deelnemer, dan zullen we hierover contact opnemen met de partnerorganisatie.

Als we met minderjarigen werken, gelden extra regels. Voor alle activiteiten voor minderjarigen geldt:

1. Vrijwilligers van Welkom In Utrecht zijn nooit alleen in een afgesloten ruimte met minderjarigen als hun ouders/verzorgers niet aanwezig zijn; we houden ons aan het 4-ogenprincipe.
2. Als er doorlopende activiteiten zijn waarbij vrijwilligers een vertrouwensband kunnen opbouwen met minderjarigen zonder dat hun ouders/verzorgers erbij betrokken zijn, dan vragen we om een Verklaring Omtrent Gedrag.

We houden daarnaast de volgende regels aan bij activiteiten voor kinderen uit een opvanglocatie:

3. Bij activiteiten op het terrein van de opvanglocatie houden we de regels van de daarvoor verantwoordelijke organisatie aan.
4. Bij activiteiten die buiten de opvanglocatie plaatsvinden, moeten hun ouders/verzorgers erbij zijn. Zij zijn verantwoordelijk voor hun kinderen.

Wat bij een (vermoeden) van grensoverschrijdend gedrag?

Mocht er ondanks de voorzorgsmaatregelen toch sprake zijn van (een vermoeden van) grensoverschrijdend gedrag, dan kan dit afhankelijk van de aard en urgentie gemeld worden:

- bij de vertrouwenscontactpersoon van WiU: Ilse Miltenburg (ilse@welkominutrecht.nu)
- bij de directie van Welkom in Utrecht: Rebecca de Kuijer (Rebecca@welkominutrecht.nu)
- bij de voorzitter van het bestuur van Welkom in Utrecht: Madeleine Pannekoek (Madeleine.pannekoek@gmail.com)

Indien de melder of andere betrokkenen vinden dat er niet adequaat of rechtmatig gehandeld wordt, zal de voorzitter van het bestuur betrokken worden.

De melding wordt zo snel mogelijk opgepakt en indien nodig met spoed behandeld. Er wordt vervolgens bekeken welke stappen er ondernomen moeten worden. Dit is afhankelijk van de aard en urgentie van de melding. Het kan bijvoorbeeld gaan om onderzoek naar de overschrijding, het bespreken ervan met verantwoordelijken en betrokkenen, ondersteuning bieden aan slachtoffers, schorsing van medewerkers of bestuursleden, melding bij de politie. Ernstige misstanden of een vermoeden daarvan zullen worden gemeld bij CBF Toezichthouder Goede Doelen.

Als er sprake is van (een vermoeden van) grensoverschrijdend gedrag van deelnemers waarbij ook andere organisaties berokken zijn, dan zal hiermee overlegd worden: wat zijn de waarnemingen, welke stappen en acties zijn nodig en wie gaat hierin wat doen?